

16. nóvember 2023

Frumvarp til fjáralagalaga fyrir árið 2023

Kynning fyrir fjárlaganefnd

Stjórnarráð Íslands

Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Hlutverk fjáráukalaga

Fjáráukalögum er ætlað að taka til **tímabundinna, óhjákvæmilegra útgjaldatilefna sem voru ófyrirséð við afgangi fjárlaga** en sýnt þykir að falli til á árinu og að ríkissjóður komist ekki hjá að greiða þau, þar á meðal vegna áhrifa nýrra kjarasamninga eða nýrrar löggjafar á árinu, sem ekki er unnt að bregðast við með öðrum hætti.

Fjáráukalögum er því **ekki** ætlað að mæta útgjöldum til **nýrra verkefna, aukins umfangs** starfsemi eða **rekstrarhalla** einstakra málefna sviða og málaflokka umfram setta útgjaldaramma, enda ber samkvæmt lögnum að vísa slíkum tillögum um breytingar á fjárheimildum til umfjöllunar um fjárlög fyrir næsta fjárhagsár.

Efni frumvarpsins

Heildarútgjöld ríkissjóðs: samsetning

Rammasett útgjöld

- Útgjaldarammar málefnasviða og málaflokka

Undanskildir liðir

- Lífeyrisskuldbindingar
- Afskriftir skattkrafna
- Tapaðar kröfur og tjónabætur
- Ríkisábyrgðir
- Framlög til Atvinnuleysistryggingasjóðs
- Framlög til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga

Vaxtagjöld ríkissjóðs

Efni frumvarpsins

- Í frumvarpinu eru lagðar til auknar fjárheimildir til málefnasviða og málaflokka sem nema um 83,5 ma.kr.
- Fyrst og fremst um að ræða endurmat á bundnum útgjaldaskuldbindingum
  - Vaxtagjöld 26,4 ma.kr.
  - Lífeyrisskuldbindingar 43,9 ma.kr.
  - Framlög til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga nema 2 ma.kr.
- Breytingar á rammasettum útgjöldum nema að öðru leyti 11,1 ma.kr.

Heildarbreyting fjárheimilda

Samtals hækka fjárheimildir um 6,3% frá samþykktum fjárlögum 2023

Rammasett útgjöld aukast um 1,0%

Rekstrargrunnur, m.kr.	Fjárlög 2023	Heimildir 2023	Breyting m.kr.	Breyting %
Rekstrarframlög	563.560	564.358	798	0,1%
Rekstrartilfærslur	446.370	453.561	7.191	1,6%
Fjármagnstilfærslur	37.598	37.969	371	1,0%
Fjárfestingarframlag*	66.596	69.351	2.755	4,1%
Rammasett útgjöld	1.114.124	1.125.239	11.115	1,0%
Vaxtagjöld	79.696	106.097	26.401	33,1%
Aðrir liðir utan ramma	141.047	187.023	45.976	32,6%
Heildargjöld	1.334.867	1.418.359	83.492	6,3%
Rekstrartekjur	57.940	57.847	-93	-0,2%
Framlag úr ríkissjóði	1.190.282	1.210.690	20.408	1,7%
Viðskiptahreyfingar	86.645	149.822	63.177	72,9%
Samtals fjármögnun	1.334.867	1.418.359	83.492	6,3%

* Fjárfestingarframlög færast ekki til gjalda í ríkisreikningi heldur eru þau eignfærð og afskrifuð yfir líftíma eignarinnar

Frumvarp til fjárukalaga 2023: helstu útgjaldamál eftir tilefnum

Fjárheimildir
m.kr.

Fjárlög 2023

Frumgjöld.....	1.255.171
Vaxtagjöld.....	79.696
Heildargjöld.....	1.334.867

Frumvarp til fjárukalaga 2023

Breytingar á lífeyrisskuldbindingum.....	43.963
Breytingar á frumgjöldum öðrum en lífeyrisskuldbindingum	13.128
Jöfnunarsjóður sveitarfélaga: Aukning lögbundinna framlaga.....	2.013
Sjúkratryggingar: Hallarekstur sjúkratryggingaliða - nettó.....	1.993
Eingreiðsla til örorku- og endurhæfingarlífeyrisþega.....	1.600
Bókhaldsleg meðferð loftlagsheimilda.....	1.400
Úkraína: Kaup á færanlegu neyðarsjúkrahúsi.....	1.087
Uppgjör vegna byggingar á Eddu (Hús íslenskunnar).....	969
Aukin stofnframlög til byggingar almennra íbúða.....	520
Vegagerðin: Framlag til að mæta auknu umfangi vetrarþjónustu.....	500
Almannatryggingar: Hæstaréttardómur um framfærsluuppbot.....	450
Ábyrgðasjóður launa: Fjölgun gjaldþrota umfram forsendur.....	450
Önnur útgjaldamál.....	2.146
Breytingar á vaxtagjöldum.....	26.401
Breytingar á heildargjöldum.....	83.492
Breytingar á heildargjöldum, %.....	6,3%

Heimildir 2023

Frumgjöld.....	1.312.262
Vaxtagjöld.....	106.097
Heildargjöld.....	1.418.359

Helstu útgjaldatílefni

Rekstrargrunnur, m.kr.	Fjárlög 2023	Heimildir 2023	br. m.kr.	br. %
01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess	7.169,1	7.178,6	9,5	0,1%
02 Dómstólar	3.839,1	3.839,1		
03 Æðsta stjórnarsýsla	2.855,4	2.855,4		
04 Utanríkismál	16.786,2	17.906,9	1.120,7	6,7%
05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla	27.256,3	27.578,3	322,0	1,2%
06 Hagskýrslugerð og grunnskrár	3.323,3	3.323,3		
07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar	34.892,2	34.892,2		
08 Sveitarfélög og byggðamál	30.369,1	32.382,1	2.013,0	6,6%
09 Almanna- og réttaröryggi	38.859,7	39.331,3	471,6	1,2%
10 Rétt. einstakl. trúmál og stjórnarsýsla dómsmála	20.045,9	20.495,9	450,0	2,2%
11 Samgöngu- og fjarskiptamál	52.417,8	53.020,8	603,0	1,2%
12 Landbúnaður	21.379,1	21.379,1		
13 Sjávarútvegur og fiskeldi	6.866,1	6.866,1		
14 Ferðaþjónusta	2.376,7	2.376,7		
15 Orkumál	8.461,4	8.461,4		
16 Markaðseftirlit og neytendamál	3.548,5	3.548,5		
17 Umhverfismál	29.892,2	31.327,5	1.435,3	4,8%
18 Menning, listir, íþrótt- og æskulýðsmál	20.993,3	21.788,8	795,5	3,8%
19 Fjölmíðlun	6.281,8	6.281,8		
20 Framhaldsskólastig	42.140,9	42.421,9	281,0	0,7%
21 Háskólastig	60.196,0	60.486,6	290,6	0,5%
22 Önnur skólastig og stjórnarsýsla mennta- og barnamála ..	5.493,1	5.504,1	11,0	0,2%
23 Sjúkrahúspjónusta	143.477,1	143.788,8	311,7	0,2%
24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa	78.541,2	79.124,6	583,4	0,7%
25 Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta	77.118,8	77.118,8		
26 Lyf og lækningavörur	36.514,2	37.793,2	1.279,0	3,5%
27 Örorka og málefni fatlaðs fólks	100.539,2	102.589,2	2.050,0	2,0%
28 Málefni aldraðra	115.017,3	115.017,3		
29 Fjölskyldumál	58.314,3	58.330,2	15,9	0,0%
30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi	38.460,1	38.910,1	450,0	1,2%
31 Húsnæðis- og skipulagsmál	18.861,4	19.381,4	520,0	2,8%
32 Lýðheilsa og stjórnarsýsla velferðarmála	11.297,6	11.312,6	15,0	0,1%
33 Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldbindi	140.907,9	211.271,9	70.364,0	49,9%
34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir	57.487,1	57.487,1		
35 Alþjóðleg þróunarsamvinna	12.887,3	12.987,3	100,0	0,8%
Samtals	1.334.866,7	1.418.358,9	83.492,2	6,3%

Breyting eftir málefнасviðum

Sjá töflu bls. 43

Kynjuð fjárlagagerð

Lagt var mat á hvort ráðstafanir væru líklegar til að **stuðla að jafnrétti** kynjanna, **viðhalda óbreyttu ástandi** á stöðu kynjanna eða **auka kynjamisrétti eða kynjabil**.

Meiri hluti þeirra tillagna sem eru stærstar að umfangi eru taldar **stuðla að jafnrétti** þar sem eingreiðsla til örorku- og endurhæfingarlífeyrisþega vegur þyngst ásamt framlagi til óreglulegra greiðslna lífeyris almannatrygginga. Aukning á stofnframlögum er einnig talin stuðla að jafnrétti.

Flestar tillögur sem voru jafnréttismetnar voru taldar **viðhalda óbreyttu ástandi**. Þar eru stærst að umfangi framlög vegna umsækjenda um alþjóðlega vernd en kynjahlutfall innan þessara hópa er tiltölulega jafnt. Þá eru kaup á færanlegu neyðarsjúkrahúsi fyrir Úkraínu talin viðhalda óbreyttu ástandi ásamt.

Ráðstöfun úr almennum varasjóði

<u>Almennur varasjóður: Ráðstöfun 2023</u>	<u>m.kr.</u>
Fjárveiting ársins	34.649,3
Þegar ráðstafað	-19.500,6
Launahækkanir 2023	-19.275,6
Ríkisábyrgð vegna stuðningslána	-200,0
Samhæfingarteymi/stöðu um móttöku flóttafólks	-25,0
Ráðstöfun v/vinnslu fjáraukalagafrv. 2023	-11.383,0
Umsækjendur um alþjóðlega vernd	-6.630,0
Leiðtogafundur Evrópuráðsins	-1.505,0
Dómkröfur - umframútgjöld	-1.444,0
Endurmat á gengisförsendum	-1.314,0
Riða í Miðfirði	-237,0
Ríkislögreglustjóri: Eldgos og snjóflóð	-198,0
Veðurstofa: Eldgos og uppsetning mæla á Seyðisfirði	-55,0
Óráðstafað	3.765,7

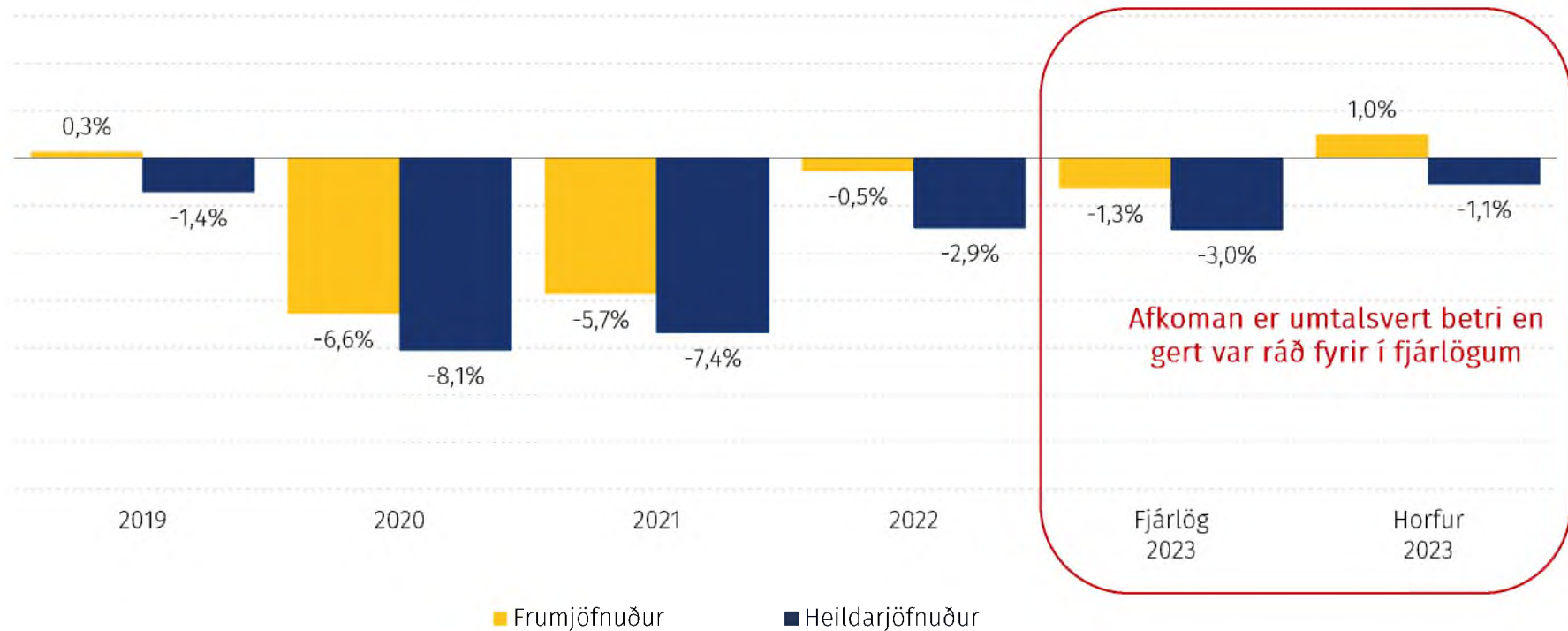
Endurmat á afkomu ársins 2023

Afkoma ríkissjóðs 2019-2023

Afkoma ríkissjóðs er ríflega 74 ma.kr., eða 1,9% af VLF, betri en gert var ráð fyrir í áætlun fjárlaga og er orðin betri en árið 2019

% af VLF

Horfur 2023: 74 ma.kr. betri afkoma en í fjárlögum

Þjóðhagsgrunnur	Fjárlög 2023	ma.kr. Áætlun 2023	br.	Fjárlög 2023	% af VLF Áætlun 2023	br.
Frumtekjur	1.122,5	1.227,1	104,6	28,4	29,2	0,8
Frumgjöld	1.172,8	1.185,6	12,8	29,7	28,2	-1,4
Frumjöfnuður	-50,3	41,5	91,8	-1,3	1,0	2,3
Vaxtatekjur	25,4	37,3	11,8	0,6	0,9	0,2
Vaxtagjöld	94,7	124,1	29,4	2,4	3,0	0,6
Vaxtajöfnuður	-69,3	-86,8	-17,6	-1,8	-2,1	-0,3
Heildartekjur	1.147,9	1.264,4	116,5	29,0	30,1	1,1
Heildargjöld	1.267,5	1.309,7	42,2	32,0	31,2	-0,9
Heildarjöfnuður	-119,6	-45,3	74,3	-3,0	-1,1	1,9

- **Frumjöfnuður batnar um 92 ma.kr. frá áætlun fjárlaga** sem rekja má til hærri tekna.
- **Vaxtajöfnuður er 18 ma.kr. lakari** vegna hærri gjaldfærslu verðbóta á rekstrargrunni í ljósi hærri verðbólgu.
- **Samanlagt er heildarjöfnuður að batna um 74 ma.kr.** frá áætlun fjárlaga 2023. Það er áþekkt því mati sem birtist með frumvarpi til fjárlaga ársins 2024 í september (4 ma.kr. lakari).

Takk fyrir